

DIRECTIEVERSLAG 2013

Terwijl in de eerste twee jaren van het bestaan van De Verre Bergen de nadruk lag op de opbouw van de organisatie en het onderzoeken en evalueren van talloze initiatieven, hebben wij ons in 2013 steeds meer beziggehouden met de ontwikkeling en groei van de initiatieven die wij ondersteunen. Ultimo 2013 zijn dat er acht. Naast deze acht grotere meerjarige programma's, ondersteunen wij tevens een drietal andere initiatieven.

NIEUWE INITIATIEVEN

In 2013 hebben wij twee nieuwe programma's toegevoegd aan de door ons gesteunde initiatieven: Erasmus University College en Kinderfaculteit Pendrecht. Tevens worden tezamen met Museum Boijmans van Beuningen en de Gemeente Rotterdam plannen gemaakt voor de bouw van het Collectiegebouw van het museum.

Erasmus University College

In april 2013 is een samenwerking gestart met het Erasmus University College. Om deze opleiding (Liberal Arts & Sciences), die intensiever en dus ook duurder is dan reguliere studies, breder toegankelijk te maken, worden jaarlijks maximaal 10 scholarships uitgereikt aan talentvolle Rotterdamse leerlingen die financiële steun behoeven. Het scholarship dekt het collegegeld, de huisvesting en studiematerialen voor de duur van drie jaar. Het programma is geïnspireerd op elementen van de werkwijze van de Posse Foundation uit de VS. Net als bij de Posse Foundation streven we er naar de studenten ook tijdens hun studie te begeleiden en ervoor te zorgen dat zij elkaar steunen via hun eigen 'posse' netwerk. Uiteindelijk hopen we met dit programma studenten de kans te geven zich te ontwikkelen tot rolmodellen voor hun omgeving en de stad.

In het najaar van 2013 is gestart met de bekendmaking van zowel de studie Liberal Arts & Sciences als het scholarship programma op een aantal Rotterdamse VWO scholen. In september 2014 zullen naar verwachting de eerste scholarship-studenten starten met hun opleiding.

Om te onderzoeken wat de invloed is van de financiële steun wordt een 'post-doc' onderzoeker aangesteld voor de periode van drie jaar. Ook zal deze onderzoeker een aantal bredere vragen beantwoorden rondom de rol van beursprogramma's in het hoger onderwijs nu en in de toekomst.

Kinderfaculteit Pendrecht

In 2013 is begonnen met het programma Kinderfaculteit Pendrecht. Het programma is geïnitieerd door de bewonersorganisatie 'Vitaal Pendrecht' in nauwe samenwerking met de vier basisscholen in de wijk, de gemeente Rotterdam, en de deelgemeente Charlois. Vitaal Pendrecht is een bewonersorganisatie die sociale en fysieke problemen in de wijk aanpakt en opkomt voor de behoeften van wijkbewoners.

Een van de grote problemen die de wijkbewoners in Pendrecht ervaren is de slechte leefsituatie voor kinderen om in op te groeien. De bewoners willen een gezonder leefmilieu voor hun opgroeiende kinderen, waarin hen mogelijkheden worden geboden om zich beter te ontwikkelen. De Kinderfaculteit is erop gericht om alle 1.093 kinderen in de wijk Pendrecht in de basisschoolleeftijd een leerzaam, uitdagend en aantrekkelijk naschools programma aan te bieden.

De looptijd van het programma is vijf jaar. De activiteiten vinden gedurende het gehele schooljaar plaats in twee blokken van vijftien weken en zijn ingedeeld naar de thema's sport, kunst en cultuur, taal, vakmanschap en wereldoriëntatie. Het uiteindelijk streven is om kinderen een brede ontwikkelingsmogelijkheid te bieden. Het is voor ons de eerste keer dat wij een programma in zo'n nauwe samenwerking tussen bewoners en professionals mee mogen ontwikkelen.

Collectiegebouw Museum Boijmans van Beuningen

Museum Boijmans van Beuningen kampt al jaren met overstromingsproblemen in zijn depots. Liever dan alleen een nieuw depotgebouw te bouwen, waarin alleen kunstopslag mogelijk is, is het de wens van het museum om aan het Museumpark een Collectiegebouw te verwezenlijken. Hierin wordt niet alleen kunstopslag gerealiseerd, maar ook een publieksfunctie: expositieruimte, alsmede restauratielaboratoria die voor het publiek toegankelijk zijn.

In 2013 is met het museum en de Gemeente een Intentieovereenkomst gesloten, waarin de basis voor de samenwerking tussen partijen is vastgelegd. De ontwikkeling van het Collectiegebouw wordt uitgevoerd door de Gemeente Rotterdam. In 2013 heeft de selectie plaatsgevonden van de architect die het Collectiegebouw zal ontwerpen. Dit is Winy Maas van MVDRV uit Rotterdam.

LOPENDE PROGRAMMA'S

Doorlopende programma's die wij in voorgaande jaren opstartten, zijn Peutercollege (2011), Rotterdam Vakmanstad (2011), Academische Werkplaats bij De Nieuwe Kans (2012), Challenge010 (2012), Playing for Succes Rotterdam (2012) en Taskforce SKVR (2012).

Peutercollege

In 2013 heeft Stichting Het Peutercollege haar tweede levensjaar gezien. De vier locaties van Het Peutercollege bij Het Kasteeltje, De Toverdoos, Het Kwetternest en 't Wieltje zijn op volle kracht gaan draaien. Stichting Het Peutercollege heeft tevens haar team gecompleteerd, zowel intern als op de locaties. Ook is het bestuur van Stichting Het Peutercollege gevormd en in functie getreden. Daarnaast is het procesonderzoek door het Verwey-Jonker Instituut afgerond en zijn de voorbereidingen getroffen voor de start van de effectmeting.

Rotterdam Vakmanstad

De organisatie van RVS is in 2013 aangevuld met een aantal nieuwe medewerkers. In het afgelopen jaar is door RVS gewerkt aan het bestendigen van het concept Fysieke Integriteit op basisschool OBS Bloemhof. Het Vakhuis (een faciliteit waar kinderen van de bovenbouw van de basisschool en de onderbouw van het VMBO workshops volgen), de Brede Vakantieschool (bedoeld voor leerlingen die niet op vakantie gaan en er op gericht om verworven kennis op het gebied van rekenen en taal op peil te houden en daarnaast activiteiten gericht op wereldoriëntatie) en de huiswerkklassen (hierin begeleiden studenten van de HR leerlingen van groep 7 en 8 van OBS Bloemhof bij het maken van huiswerk) werden gecontinueerd. Voorts sloot RVS een convenant met de HR Rotterdam voor het leveren van zo'n honderd stagiairs. Eind 2013 is ook de Vakwerf (een netwerkorganisatie waarin leerlingen van het MBO voorzien worden van stageplaatsen bij bedrijven, die hiervoor leermeesters beschikbaar stellen) geïnitieerd.

Academische Werkplaats bij De Nieuwe Kans

De Academische Werkplaats bij De Nieuwe Kans (AW-DNK) is een langdurige samenwerkingsrelatie met de praktijkinstelling De Nieuwe Kans (DNK) en de afdeling kinder- en jeugdpsychiatrie van het VU Medisch Centrum in Amsterdam. Het belangrijkste doel van AW-DNK is om wetenschappelijk onderzoek te doen naar de werkzaamheid van de interventie DNK voor jongvolwassenen (18-27 jaar) met een justitiële en anderszins (multi)problematische achtergrond. Naast het uitvoeren van onderzoek houdt AW-DNK zich bezig met het (door)ontwikkelen van de gebruikte methodieken en het opleiden van student-stagiairs en professionals. Hiertoe werkt zij onder andere samen met de gemeente, andere praktijkinstellingen, HBO's en universiteiten.

In 2013 is een intensieve samenwerking opgezet met de belangrijkste partijen die zich bezig houden met multiproblematische jongvolwassenen. Het Jongerenloket Rotterdam heeft zich voor de komende jaren verbonden aan het onderzoek van AW-DNK en is een belangrijke bron voor (controle)proefpersonen voor het onderzoek. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt met Justitiële Jeugdinrichting de Hartelborgt, de forensisch psychiatrische polikliniek Het Dok van de Kijvelanden, de jongerenafdeling Youz van Bouman GGZ, de afdeling Persoons- en Fenomeengerichte aanpak van de Gemeente Rotterdam, het Rotterdamse Veiligheidshuis, met de Raad voor de Kinderbescherming regio Rotterdam en met Reclassering Nederland regio Rotterdam Rijnmond.

In 2013 kwam AW-DNK ook tot inhoudelijke samenwerking met de Hogeschool Rotterdam. AW-DNK zal vanaf 2014 honours studenten van de Hogeschool een afstudeerplaats bieden en gastcolleges verzorgen op de Hogeschool. Er is daarnaast ook een intentie tot samenwerking uitgesproken met de Rotterdamse Toetsingscommissie Interventies Jeugd (TIJ).

Challenge010

Challenge010 is een sportstimuleringsprogramma dat de samenwerking tussen scholen en sportverenigingen organiseert. Het programma heeft als doel om de sportdeelname van leerlingen in het voortgezet onderwijs te vergroten. Met het programma wordt ook beoogd een bijdrage te leveren aan het terugdringen van

verzuim en schooluitval, norm overschrijdend gedrag en het verbeteren van schoolprestaties en het tegengaan van overgewicht.

2013 was voor het programma Challenge 010 het opstartjaar. Tot aan september heeft Rotterdam Sportsupport de organisatie opgetuigd, de competities georganiseerd en de scholen geacquireerd. Ook zijn combinatiefunctionarissen aangesteld die de verbinding gaan vormen tussen de deelnemende scholen en sportverenigingen.

Eind oktober was de feestelijke lancering van het programma. In november zijn zowel de zaalvoetbal- en basketbalcompetities gestart, evenals de boks- en danslessen.

Daarnaast heeft de universiteit van Utrecht eind december de eerste onderzoeksresultaten gepresenteerd. In januari 2014 zijn meer competities van start gegaan en zullen ook meer scholen bij het programma worden betrokken. De doelstelling is dat 1.040 jongeren met het programma bereikt worden en dat minimaal 70% hiervan nog geen lid was van de sportvereniging.

Playing for Success Rotterdam

Playing for Success is een oorspronkelijk Engels programma gericht op onderpresterende kinderen en jongeren. De verwachte impact zal gerealiseerd worden bij de deelnemers in de leeftijd van 9-23 jaar. SDVB verwacht bij deze doelgroep leerwinst te behalen op taal en rekenen en sociaal-emotionele groei. Op lange termijn zal de versterking van het zelfbeeld, zelfwaardering en motivatie van de doelgroep bijdragen aan een betere schoolloopbaan en een verminderde kans op voortijdig schoolverlaten.

Sinds februari 2013 draait het programma Playing for Success in de leercentra van Feyenoord, Excelsior en Rotterdam Basketball College. 2013 was het jaar waarin de werving van leerlingen voor het programma centraal stond. Ondanks alle inspanningen bleef het aantal deelnemende leerlingen achter bij de gestelde doelen. In plaats van de gewenste 600 leerlingen zijn er 462 ingestroomd. Dit had met name te maken met vertraagde opstart bij Excelsior en RBC. In 2014 zal de werving van leerlingen hoog op de agenda blijven staan.

Naar aanleiding van de eerste uitkomsten van het onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut is de duur van het programma aangepast van 10 weken naar 12 weken. Daarnaast zijn striktere selectiecriteria opgesteld, om te waarborgen dat de juiste

doelgroep wordt geselecteerd voor het programma. Eind 2013 is een gestart gemaakt met het opstellen van een programma voor de doelgroep 15-23 jaar dat zal gaan draaien in het leercentrum van Feyenoord.

Taskforce SKVR

De Taskforce tussen SKVR en De Verre Bergen is in 2013 geformaliseerd en in werking getreden om wijkgerichte kunst- en cultuurprogramma's op te zetten en te onderzoeken. In 2013 is er een wijkscan gemaakt door samenwerkingspartner CAL-XL. Op basis van deze scan is de wijk Hillesluis in Rotterdam Zuid uitgekozen.

Middels wijkbijeenkomsten en werksessies zijn programma's ontwikkeld die in het eerste kwartaal van 2014 aan de Taskforce zijn voorgelegd. De Atlas Nederlandse Gemeenten zal de effecten op de wijk van deze programma's onderzoeken gedurende de resterende jaren van de Taskforce.

OVERIGE ACTIVITEITEN

Ook in 2013 hebben wij weer bijgedragen aan De Kracht van Rotterdam en de Vlaggenparade. De Kracht van Rotterdam (DKVR) is een jaarlijks terugkerende foto expositie in de Rotterdamse buitenruimte. Stichting DKVR heeft in 2013 het aantal sponsors verder weten uit te breiden en ook het aantal locaties, waarop foto's werden geëxposeerd. Zie ook www.dekrachtvanrotterdam.nl. De Vlaggenparade is een vlaggenexpositie op de Boompjes, die wordt gebruikt om verschillende initiatieven van waarde in het zonnetje te zetten. Zie ook www.vlaggenparade.nl.

Tevens hebben wij in samenwerking met Stichting Volkskracht en Fonds DBL een belangrijke ontwikkeling van de Voedselbank Rotterdam mogelijk gemaakt, namelijk de ontwikkeling van hun 'koudeketen', waardoor de Voedselbank nu kan garanderen dat gekoeld voedsel tijdens het gehele distributieproces op de juiste temperatuur blijft. Hierdoor is de verschaffing van bijvoorbeeld zuivel, verse groenten en fruit aan de klanten van de Voedselbank gewaarborgd.

In 2013 is aan Stichting Flex financiering toegezegd voor de duur van een jaar. Flex beoogt langdurig werkzoekenden terug te leiden naar de arbeidsmarkt. Ondanks onze steun heeft Flex door operationele en financiële tegenvallers haar activiteiten begin 2014 moeten staken.

Ten slotte heeft in het schooljaar 2013-2014 het gratis busvervoerprogramma Buzz010 gelopen. De Verre Bergen startte het programma voor Rotterdamse basisscholen om te onderzoeken of zij de kosten van het vervoer naar een excursie als een drempel ervaren. In het schooljaar gingen al meer dan 30.000 Rotterdamse scholieren met hun klas op stap. Zo'n 160 basisscholen wisten de weg naar dit initiatief te vinden en een bus te reserveren voor een bestemming naar keuze. Het programma loopt nog tot het einde van het schooljaar 2013-2014. In de loop van dit jaar zullen wij besluiten of, en zo ja, in welke vorm, wij vervolg zullen geven aan dit programma.

ONDERZOEK

SDVB laat wetenschappelijk onderzoek uitvoeren naar de maatschappelijke impact van al onze programma's. Kennis speelt daarnaast een belangrijke rol in de kwaliteitsontwikkeling, professionalisering en methodiekontwikkeling van de door ons gefinancierde programma's. Voor ieder onderzoek stellen we een begeleidingscommissie samen, die onder wetenschappelijk voorzitterschap de onafhankelijkheid en kwaliteit van het onderzoek bewaakt.

Rotterdam Vakmanstad

Het onderzoek naar Rotterdam Vakmanstad heeft een looptijd van 3,5 jaar. In 2013 is de procesevaluatie en de eerste meting naar de impact van het programma afgerond. Dit laatste betrof de zogenaamde 'nulmeting'. Dit levert nog geen inzicht in de resultaten van het programma. Uit de procesevaluatie blijkt dat de lessen op de Bloemhof naar tevredenheid verlopen en dat de Vakantieschool en het Vakhuis succesvol zijn opgestart. Uiteindelijk moet het onderzoek antwoord geven op de vragen hoe de implementatie van de verschillende activiteiten is verlopen, of de beoogde doelen zijn gerealiseerd en wat het effect van Rotterdam Vakmanstad is op de fysieke, sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen op de openbare basisschool Bloemhof.

Taskforce SKVR

Voor het programma met de SKVR (Taskforce SKVR) zijn in 2013 geen nieuwe onderzoeksactiviteiten ondernomen. In 2016 zal een effectmeting antwoord geven op de vraag in welke mate en onder welke voorwaarden de nieuwe culturele wijkinitiatieven hebben bijgedragen aan het vergroten van de cultuurdeelname van

wijkbewoners, het verbeteren van de sociale en fysieke veiligheid in de wijk en de persoonlijke ontwikkeling en vaardigheden van deelnemers.

Playing for Success

In 2013 is het verkennende onderzoek naar het programma Playing for Success (PFS) Rotterdam afgerond. Het onderzoek is gestart met een verkennend onderzoek in het leercentrum van PFS Feyenoord. Er zijn interviews afgenomen met deelnemers, medewerkers en leerkrachten uit het basisonderwijs. Daarnaast zijn lessen in het leercentrum geobserveerd. Op basis van deze verkenning hebben wij het programma enigszins aangepast. Onder andere is het verlengd van 10 naar 12 weken en doen ook kinderen van groep 6 mee aan het programma. Het onderzoek heeft een totale looptijd van drie jaar en moet inzicht geven in welke mate PFS impact heeft op de taal- en rekenprestaties en op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de doelgroep.

Challenge010

In 2013 is het onderzoek naar het sportprogramma Challenge010 van start gegaan. Het onderzoek, met een looptijd van 10 maanden, zal de werkzame mechanismen van het programma achterhalen en inzichtelijk maken of en op welke manier de doelgroep is bereikt. Daarnaast zal het onderzoek een indicatie geven op welke manier het programma impact heeft op de schoolprestaties, gedrag en gezondheid van de deelnemers.

Kinderfaculteit Pendrecht

Het onderzoek naar de Kinderfaculteit in Pendrecht is eind 2013 van start gegaan. 2013 stond in het teken van de opstart van het onderzoek. Gedurende vijf jaar zal er kwalitatief (ethnografisch) en kwantitatief onderzoek worden gedaan naar de Kinderfaculteit. In het kwantitatieve deel van het onderzoek zal gebruik worden gemaakt van een quasi-experimentele benadering. Het onderzoek gaat in op de vraag of het programma een bijdrage levert aan de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van basisschool leerlingen en of de sociale samenhang, leefbaarheid en collectieve zelfredzaamheid van bewoners in de wijk is vergroot.

Schoolloopbanen Rotterdamse Jongeren

In 2013 is een onderzoek gestart naar de schoolloopbanen van Rotterdamse jongeren. Het onderzoek heeft als doel om van alle Rotterdamse jongeren de instroom, doorstroom en uitval met betrekking tot het onderwijs in kaart te brengen.

De aansluiting tussen het onderwijssysteem en de arbeidsmarkt zal ook voor het voetlicht worden gebracht. Hiervoor worden de gegevens van twee cohorten (dat wil zeggen leerlingen die in 2007 en leerlingen die in 2011 de basisschool verlieten) geanalyseerd. Deze analyse zal worden gepresenteerd in een rapportage en op onze website.

FBNR

Voor een periode van drie jaar ondersteunt onze stichting het Fonds Bijzondere Noden Rotterdam. Aan deze ondersteuning is een onderzoek verbonden dat in 2013 is gestart. Het onderzoek behelst niet alleen een verkenning van de werking van het Fonds Bijzondere Noden Rotterdam, maar neemt ook de bredere context van schuldhulpverlening in ogenschouw. Het onderzoek bestaat uit twee delen waarbij de Gemeente Rotterdam een deel van het opdrachtgeverschap op zich heeft genomen. De resultaten van het onderzoek zullen in het voorjaar 2014 worden gepresenteerd. Een begeleidingscommissie is ingesteld om de kwaliteit van het onderzoek te waarborgen.

Peutercollege

In 2013 is het onderzoek naar de ontwikkeling en opstart van het Peutercollege afgerond. Het onderzoek richtte zich voornamelijk op een gedegen beschrijving van de methodiekontwikkeling van het Peutercollege en de gehele context waarbinnen het initiatief zich heeft kunnen ontplooiën. De rapportage geeft een gedetailleerde inblik in de organisatie. Uit het onderzoek blijkt onder andere dat de ouders en de leidsters tevreden zijn over het programma, maar ook dat de directies van de vier basisscholen meer betrokkenheid wensen bij de verdere ontwikkeling van het Peutercollege.

In 2013 is ook gestart met de ontwikkeling van de effectmetingen. Die metingen zullen in januari en februari 2014 plaatsvinden.

Diversen

Voor het scholarship programma, in samenwerking met het Erasmus University College, zijn in 2013 verkennende gesprekken gevoerd met de Erasmus Universiteit Rotterdam. Het doel is om een postdoc aan te stellen voor de duur van drie jaar die het programma zal onderzoeken. Na een sollicitatieprocedure zal in 2014 de onderzoeker worden aangesteld. Voorts deed in 2013 onze stichting zelf onderzoek naar de effectiviteit van het project Buzz010. Hiervoor is een online enquête

ontwikkeld die gekoppeld is aan de aanvraagprocedure van het gratis busvervoer. De resultaten zullen in het voorjaar van 2014 worden gepubliceerd.

ORGANISATIE

Ons team zet zich in voor de stad Rotterdam, zowel in het kader van hun werk binnen De Verre Bergen als op diverse andere fronten. Zo maken werknemers van De Verre Bergen op verschillende vakgebieden deel uit van kennisnetwerken in binnen- en buitenland en zetten zij zich in voor organisaties in de stad. Door deze wisselwerking bouwen we aan de wederzijdse relatie en wordt De Verre Bergen steeds meer een deel van Rotterdam.

Naast ons eigen team zijn er ook alle besturen en werknemers van de initiatieven die wij ondersteunen. Wij zijn trots op het werk dat zij verrichten en op de voortgang die door hen geboekt wordt met de programma's waaraan zij werken. In december 2013 hebben wij onze eerste "Initiatievendag" georganiseerd: een bijeenkomst met alle besturen en werknemers van de door ons gesteunde initiatieven, waarin een aantal gezamenlijke thema's en vraagstukken zijn besproken. Deze Initiatievendag was een waardevolle bijeenkomst, die wij jaarlijks zullen herhalen.

Ik bedank iedereen die geholpen heeft van 2013 een succesvol jaar te maken voor De Verre Bergen.

Roelof Prins
directeur